

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
NACIONALINIO VĖŽIO INSTITUTO ĮSTATYMO NR. XII-838 3 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, tikslai ir uždaviniai:

Vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 22 d. pasitarimo Nr. 20 5 klausimo „Dėl Nacionalinio vėžio instituto savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo ir Nacionalinio vėžio instituto įstatų patvirtinimo“ 2 punktą „sudaryti iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Vilniaus universiteto ir pacientų organizacijos atstovų tarpžinybinę darbo grupę, kuri numatytų Nacionalinio vėžio instituto veiklos perspektyvas“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. V-1361 „Dėl darbo grupės pasiūlymams dėl Nacionalinio vėžio instituto veiklos perspektyvų pateikti sudarymo“ buvo sudaryta darbo grupė (toliau – Darbo grupė), kuriai pavesta iki 2020 m. rugsėjo 1 d. pateikti siūlymus dėl Nacionalinio vėžio instituto veiklos perspektyvų.

Darbo grupėje išklausius Darbo grupės narių pranešimus sutarta, kad Nacionalinio vėžio instituto (toliau – NVI) tolesnės veiklos perspektyvos turėtų būti svarstomos atsižvelgiant į šiuos tikslus:

- 1) stiprinti Vilniaus universiteto mokslinio potencialo integravimą į NVI veiklą;
- 2) kadangi didžioji dalis biudžetinės įstaigos NVI darbuotojų yra sveikatos priežiūros specialistai, šių specialistų darbo užmokesčio dydį suvienodinti su viešosios įstaigos teisinę formą turinčiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose dirbančių sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiu;
- 3) stiprinti NVI bendradarbiavimą su jau veikiančiomis onkologijos srities paslaugas teikiančiomis kitomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis.

Darbo grupėje buvo bendrai sutarta, kad pirmiau nurodytiems tikslams pasiekti pirmiausiai reikia pakeisti NVI teisinę formą iš biudžetinės į viešąją įstaigą. NVI veiklą reglamentuoja specialusis įstatymas – Lietuvos Respublikos Nacionalinio vėžio instituto įstatymas. Lietuvos Respublikos Nacionalinio vėžio instituto įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad NVI teisinė forma – biudžetinė įstaiga.

Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, siekiant pakeisti NVI teisinę formą iš biudžetinės į viešąją įstaigą, būtina parengti ir priimti Lietuvos Respublikos Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymą (toliau – Projektas).

Projekto tikslas ir uždavinys – sudaryti įstatymines teises prielaidas pertvarkyti NVI iš biudžetinės į viešąją įstaigą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

3. Kaip šiuo metu reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Lietuvos Respublikos Nacionalinio vėžio instituto įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad NVI teisinė forma – biudžetinė įstaiga.

Valstybinių mokslinių tyrimų institutų veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 12 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad valstybinis mokslinių tyrimų institutas yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė arba viešoji įstaiga. Pastaroji nuostata suponuoja tai, kad įstatymas leidžia NVI būti ir viešosios įstaigos teisinę formą turinčiu juridiniu asmeniu.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių rezultatų laukiama:

Projektu keičiama Lietuvos Respublikos Nacionalinio vėžio instituto įstatymo 3 straipsnio nuostata nustatant, kad NVI teisinė forma yra viešoji įstaiga (buvo biudžetinė įstaiga).

Projekto nauda:

1. Bus sudaryta galimybė į NVI dalininkus priimti Vilniaus universitetą. Vilniaus universiteto mokslinis potencialas prisidės prie NVI vykdomos veiklos kokybės gerinimo.

2. Kadangi šiuo metu NVI yra biudžetinė įstaiga, joje dirbantiems sveikatos priežiūros specialistams darbo užmokesčio dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymu. Viešosios įstaigos teisinę formą turinčiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose darbo užmokesčio nustatymas yra lankstesnis (leidžiama susitarti ir dėl didesnio atlyginimo), o tokių atlyginimų nustatymą reglamentuoja Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos įstaigų šakos kolektyvinė sutartis (toliau – Kolektyvinė sutartis). NVI tapus viešąja įstaiga, joje dirbantiems sveikatos priežiūros specialistams darbo užmokestis galėtų būti nustatomas kaip ir visų kitų viešosios įstaigos teisinę formą turinčių asmens sveikatos priežiūros įstaigų sveikatos priežiūros specialistams pagal Kolektyvinę sutartį.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamo priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikės imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus Projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Projekto įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Projekte nenumatyta terminų, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, Europos Sąjungos teisei neprieštarauja.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymų įgyvendinamųjų aktų, - kas ir kada juos turėtų parengti:

Priėmus Projektą ir pertvarkant NVI iš biudžetinės į viešąją įstaigą, konkrečias valstybės institucijas (vieną ar kelias), kurios kartu su Vilniaus universitetu įgyvendintų valstybės kaip viešosios įstaigos NVI dalininkės teises ir pareigas, nustatytų Vyriausybė savo nutarimu dėl NVI pertvarkymo (vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 36 straipsnio 2 dalimi, Valstybinį mokslinių tyrimų institutą steigia Vyriausybė, o vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi, Vyriausybės nutarime taip pat turi būti nurodyta valstybės institucija, kuriai pavedama įgyvendinti valstybės, kaip viešosios įstaigos dalininkės, teises ir pareigas).

Pirmiau nurodytą Vyriausybės nutarimo projektą ir kitus teisės aktus, susijusius su NVI pertvarkymu, parengtų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Nėra.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos _žodyno *Eurovoc* terminus bei sritis:

Nacionalinis vėžio institutas.

15. Kiti, iniciatoriaus nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.